

Az V. ötéves tervelőirányzat népgazdasági és fagazdasági főbb célkitűzései

A Minisztertanács 1975. január 30-i ülésén jóváhagyta az V. ötéves terv kidolgozásának tervezési irányelveit és meghatározta a további tervezőmunka fő feladatait. Kijelölte azokat a gazdaságpolitikai követelményeket, amelyeket az V. ötéves terv részletes kidolgozása során érvényre kell juttatni. Az eddigi tervező munka eredményeként:

- szervezettebbé vált és kibontakozott a tervező szervek közötti széles körű együttműködés,
- a minisztériumok kidolgozták az V. ötéves terv állami döntéseire, illetve az állami döntések megalapozására vonatkozó javasataikat. Ezek alapján megkezdődött a legcélszerűbb fejlesztési módok kiválasztása és a tervbe való beillesztése,
- a minisztériumi konzultációk mellett megbeszélés volt a kiemelt vállalatokkal is,
- elkészült a külföldi piacok várható helyzetére vonatkozó értékelés, és a KKM prognózt adott a külkereskedelmi árak várható alakulásáról,
- kialakult azon termékek köre, amelyek termelésének növelésére a piaci lehetőségekből következően a fejlesztési döntések során megkülönböztetett figyelmet kell fordítani,
- intenzívebb ütemben folytatódott a KGST országokkal az 1976—80-as évekre szóló középtávú tervelgondolások egyeztetése. E tárgyalások olyan előrehaladott állapotba jutottak, hogy a legfőbb kérdésekben, és a kölcsönös szállításokat illetően azokra a tervező munka megalapozottan támaszkodhat,
- nagy figyelmet fordítottunk az árucserre konstrukciók létrehozására, a kölcsönös előnyök elvének messzemenő figyelembevételével.

A központi tervező szerv kiemelten foglalkozott a műszaki-gazdasági normák alkalmazásának lehetőségeivel, a lakások, az oktatás, az egészségügyi intézmények fejlesztésének fajlagos költségeivel, továbbá a beruházási piac egyensúlykövetelményéből kiindulva, az új beruházások indításával.

A tervezés jelenlegi logikai fázisában kiemelt feladat volt az előzetes feltételezésekkel szemben jelentkező negatív és pozitív változások elemzése. A tervkészítés elemző, prognosztizáló fázisaiban szerzett tapasztalatok szintetizálására nagy szükség van a tervgazdálkodást folytató szocialista országokban. Különösen nagy a jelentősége ennek nálunk. Hazánk nyersanyagokban közismerten szegény, így gazdasági céljainak megvalósítása nagymértékben függ külkereskedelmünk alakulásától. E megállapítás indoklásul elég itt annyit megemlíteni, hogy nemzeti jövedelmünknek mintegy 50%-a a külkereskedelmi tevékenységgel függ össze. Az elmúlt években erőteljesen éreztette hatását a nyersanyagoknak a késztermékekhez viszonyított jelentős áremelkedése. A nyersanyagárak prognosztizáltnál nagyobb emelkedése kedvezőtlenül hatott pénzügyi terveink teljesítésére a IV. ötéves tervidőszak alatt.

A feltételezésekkel szemben, az elmondottakon túlmenően a gazdasági élet tényezőire kedvezőtlenül hatott:

- hogy a belföldi vásárlóerő kiáramlása gyorsabb volt a számítotttnál, így a beruházási és fogyasztási ráfordítások meghaladták az előirányzatokat, továbbá

- hogy az 1975. évi tervben foglalt intézkedések lassan bontakoztak ki, így a gazdasági folyamatokra főként az elmúlt évi tendenciák hatottak, de
- kedvezőtlenebbé váltak az 1975. évi külkereskedelmi feltételek is, az árváltozásokból adódó cserearányromlás miatt.

A feltételezéseknek megfelelően alakul a termelés és nemzeti jövedelem, de a cserearányromlás miatt a nemzeti jövedelmet ért veszteség a számítotttnál nagyobb.

Gazdaságpolitikánk fő irányvonala a *társadalmi termelés hatékonyságának erőteljes növekedése* lesz. Ennek érdekében gyors ütemben kell emelni a munka termelékenységet. Az álló- és forgóalapokat és a forgalmazási eszközöket hatékonyabban kell kihasználni. Fokozottabban kell takarékoskodni az energiával, az anyaggal és az élők munkával.

A gazdasági hatékonyság növelését különösen a *termelés szerkezetének javításával*, az exportképesség fokozásával kell elérni. Nép gazdaságunk fejlesztése során fokozottabban kell alkalmazkodni a változó kül gazdasági feltételekhez. Erre tekintettel kell lenni a vállalati gazdálkodás feltételeinek kialakítása, a társadalmi termelés fejlesztése, szerkezetének korszerűsítése, erőforrásaink kihasználása, és nemzetközi kapcsolataink bővítése során.

A tudományos kutatás és fejlesztés céljait úgy kell kiválasztani, hogy a szellemi és anyagi erőforrásokat a *műszaki fejlesztést* elősegítő feladatokra lehessen összpontosítani. Erőteljesen fokozni kell a kutatási együttműködést a szocialista országokkal a kölcsönös előnyök alapján.

A *termelési szerkezet korszerűsítésének és átalakításának* érdekében:

- *korszerűbb termelési eljárásokat* kell bevezetni és elterjeszteni,
- a hazai és importált *nyersanyagok gazdaságos feldolgozottságát* és a hazai nyersanyagforrások racionális kihasználását kell növelni,
- mind a központi szervezeteknek, mind a vállalatoknak a rendelkezésre álló erőforrásokat a termelés azon területeire kell irányítani, ahol azok felhasználása a fejlődést, a *termelési szerkezet javítását* műszakilag és gazdaságilag a legelőnyösebben alapozzák meg,
- javítani kell az egymással termelési és kereskedelmi kapcsolatban álló gazdálkodó szervezetek közötti *együttműködést*; ez különösen a műszaki fejlődés irányának és a termékválaszték fejlesztésének összehangolására, tartós kooperációs kapcsolatok kiépítésére, a termelési, valamint a bel- és külkereskedelmi tevékenység közötti együttműködés javítására, a fejlesztési feladatok egyeztetett megvalósítására terjedjen ki,
- a beruházásokat az *eddiginél nagyobb hatékonysággal* kell megvalósítani. Gondosabban kell kiválasztani a beruházási célokat. *Javítani kell és szervezettebbé kell tenni a beruházások gazdasági-műszaki előkészítését és megvalósítását.* Rövidíteni kell a kivitelezési időt. Biztosítani kell a beruházási célok és a megvalósításukhoz szükséges eszközök és a szakemberellátás összehangját.

A gazdaságpolitikai célokat érvényesítenünk kell a népgazdasági ágak, ágazatok fejlesztésénél. A *népgazdaság korszerű irányba történő fejlesztését, a termelési szerkezet javítását, a műszaki fejlődés érvényesítését továbbra is a központi fejlesztési programok biztosítják* azokon a területeken, ahol több gazdasági ágazat jelentős egybehangolt fejlesztése, valamely termelő ágazat nagyarányú fejlesztése szükséges, vagy a nemzetközi együttműködés azt indokoltá teszi:

- a *közüti járműgyártás* központi fejlesztési programját az áthúzódo beruházások megvalósításával be kell fejezni,

- a könnyűszerkezetes építési mód elterjesztésének központi fejlesztési programját a jóváhagyott I. ütem szerinti megvalósítással kell a tervidőszakban befejezni, a termelőkapacitások további fejlesztését vállalati hatáskörben kell megvalósítani,
- a földgázprogram megvalósításával el kell érni az energiaszerkezet további korszerűsítését, a lakossági gázellátás további bővítését, a levegőszennyeződések csökkentése érdekében a gázfűtés elterjesztését a nagyobb városokban,
- az alumíniumipari központi fejlesztési program folytatása során a timföldgyártást a hazai igényeknek és külföldi kötelezettségeinknek megfelelő mértékben kell fejleszteni. Ezek a követelmények határozzák meg értelemszerűen a hazai bauxitbányászat fejlesztését is, gazdasági lehetőségeink szerint az eddiginél nagyobb súlyt kell helyezni a gazdaságos feldolgozó kapacitások fejlesztésére.
- a számítástechnikai program megvalósítása során növelni kell a hazai és szocialista relációjú számítógépek számát és arányát, emelni kell a számítástechnikai szolgáltatások színvonalát, alkalmazási rendszerek átfogó tervét kell kidolgozni az államigazgatási rendszerek, tipizált vállalati irányítási alrendszerek létrehozására, valamint nagyszámítógépek, számítógépes hálózatok, ágazati és területi rendszerek telepítési, alkalmazási és üzemeltetési céljainak, feladatainak meghatározására,
- a petroklémiai programot a szocialista integráció bővítésével, a KGST országokkal kötött megállapodásokkal összhangban kell továbbfejleszteni.

A mezőgazdasági nagyüzemekben gondoskodni kell mind a hagyományos, mind az új, iparszerű és hatékony termelési és üzemszervezési módszerek széles körű elterjesztéséről, összhangban a szakmai ismeretek bővítésével, és a vezetés színvonalának javításával. Folytatni kell az üzemek ésszerű szakosodását és bővíteni kell együttműködésüket. A gazdasági növekedéshez mezőgazdaságunk a hazai élelmiszerfogyasztás szükségleteinek magasabb színvonalú kielégítésével, több, korszerűbb termék termelésével járuljon hozzá.

*

Az erdőgazdálkodás, a fafeldolgozás és a fakereskedelem fejlesztését a népgazdasági ágak fejlesztésével összhangban lehet előirányozni. A fejlesztés mértékét a rendelkezésre álló források, a belföldi szükségletek és a gazdaságos export lehetőségek határozzák meg. A fejlesztések megvalósításánál irányadónak, alapnak kell tekinteni a gazdaságpolitikai követelményeket. E követelmények alapján szakmai területünkön a következő fejlesztéseket irányozzuk elő.

Erdőtelepítés és fásítás

Az erdőgazdálkodási ágazatban a bővített szocialista újratermelés két úton valósítható meg. Az egyik út az erdőterület abszolút növelése azokon a területeken, amelyeken az erdőgazdasági termesztés magasabb egységre eső hozamokat biztosít, mint a mezőgazdasági tevékenységek. Az új erdőtelepítések és fásítások megvalósításával az ország erdőterülete a felszabadulás óta mintegy 420—430 ezer hektárral nőtt. E tevékenység jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy az ország erdőállományának élőfakészlete az 1950. évi 110 millió m³-ről 1970-re 180 millió m³-re emelkedjék. Az IV. ötéves tervidőszak alatt az erdőtelepítés és fásítás várható teljesítése mintegy 61 000 ha lesz. Ebből 7500 ha az erdőgazdasági ágazat, míg 49 500 ha a mezőgazdasági ágazat területén realizálódik. Amellett, hogy az új erdőtelepítések és fásítások távlatilag javítják faellátásunkat, fontos talajvédelmi és környezetátalakító feladatot is megoldanak.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy elsősorban a kedvezőtlen természeti körülmények között gazdálkodó termelőszövetkezeteknél, a kevésbé iparosodott területeken ez a tevékenység foglalkoztatottsági gondokat is megold. Általánosságban megállapíthatjuk, hogy az erdőtelepítés és fásítás mértéke függvénye a racionális mezőgazdasági földhasznosítással kapcsolatos felsőbb szervek állásfoglalásainak, a beruházási lehetőségeknek.

Az V. ötéves tervidőszak alatt a népgazdaság anyagi erőforrásaival összhangban a célcsoport fogalmi körének bővítése, valamint a költségesebb telepítések arányának növekedése miatt, 40 000—45 000 ha új erdőtelepítéssel és fásítással számolunk. Ebből a feladtból mintegy 9000 ha esik az erdőgazdasági és 30 000 ha a mezőgazdasági ágazatra. Azzal számolunk, hogy a tervidőszak alatt 20 000 ha nyártelepítést tudunk megvalósítani a IV. ötéves tervben várható 25 000 ha-ral szemben.

A bővített újratermelés másik területe az erdők szerkezetátalakítása, ha az adott termőhelyen a nagyobb és értékesebb fatömeget adó fafajokkal újítjuk fel a vágásterületet. A MEM igényének megfelelően az V. ötéves terv számítási anyaga 500 millió Ft-ot irányoz elő erre a célra. A szerkezetátalakításra igénybe vehető központi támogatás rendszerét — az érdekelt szervek bevonásával — a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium dolgozza ki.

Az erdők nyersanyagtermelő feladata mellett — világszerte, de különösen a fejlett iparral rendelkező országokban — jelentősen nő a környezetvédelmi és szociális-üdülési szerepük. A terv erre a célra 300 millió Ft-ot fordít, ami 100%-kal magasabb a IV. ötéves tervi előirányzatnál.

Összességében elmondhatjuk, hogy a IV. ötéves tervi várható 2,1 Md Ft-tal szemben, az V. ötéves terv számítási anyaga 2,5 Md Ft-ot kíván fordítani a célcsoportos beruházásokra. Az egyeztetések során kialakított álláspont szerint ebből az összegből elsőbbséget kell biztosítani a szerkezetátalakításnak.

Az erdőtelepítések és fásítások hatékonyságának növelése érdekében az ediginél gadosabban kell előkészíteni ezeket a beruházásokat is. Nagyobb súlyt kell fordítani a műveletek összehangolt gépesítésére, alkalmazni kell a korszerű és gazdaságos szaporítóanyagtermelési eljárásokat. A fejlesztésekkel összhangba kell hozni a szak- és betanított munkásképzést.

Fahasználat, fafeldolgozás

A fa- és fatermékszükséglet alakulása alapvetően meghatározza a fakitermelés színvonalát és az iparfejlesztést. A népgazdaság iparifaszükséglete 1975-ben megközelíti a 7 millió m³-t és 1980-ban 7,5—8,0 millió m³ körül alakul. Azzal számolunk, hogy az összes szükségleten belül a belföldi felhasználás a tervidőszak alatt

fenyőfűrészáruból	120—140 e m ³ -rel,
lombos fűrészáruból	80—100 e m ³ -rel,
lemezekből	45—55 e m ³ -rel,
lapokból	90—110 e m ³ -rel,
furnérból	6—8 millió m ² -rel nő.

A szükségletek forrásául a hazai termelés és döntő részben a szovjet import szolgál. Az import csökkentése miatt az ediginél nagyobb mértékben kell hasznosítani a hazai forrásokat. A fakitermelést ezért az 1975-ben várható 6,9 millió m³-rel szemben 7,4—7,8 millió m³-ben indokolt előirányozni a beruházási és szakmehrszükségletek biztosításától függően.

A hazai erdőkből kitermelt faanyagot hasznosíthatjuk

- energiaforrásként,
- hazai ipari nyersanyagként,
- exportként.

1968 óta az ország *tűzifaszükségletét* hazai termelésből biztosítjuk. Az elmúlt 4–5 év átlagában 2,3 millió m³ tűzifát használtunk fel. Az ország jelenlegi energiafelhasználásából a tűzifa mintegy 2⁰/₀-kal részesedik. Az eddigi tapasztalat azt bizonyítja, hogy a lakosság tüzelőanyag igénye — még ármódosítás esetén is — a szénhidrogének felé tolódik. Ennek feltételei — mint a kiemelt fejlesztési programokból láttuk — biztosítva is lesznek. Jelenleg úgy ítéltethető meg, hogy a lakosság tűzifafelhasználása 1980-ban megközelítően az 1975-ös évi körül alakul, fűrészgyártási alapanyagként nő az tűzifa ipari felhasználása.

A fa ipari célú hasznosítását elsősorban a kitermelt faanyag faja és minősége határozza meg. Nálunk — a fenyővel nagyobb arányban rendelkező országokhoz viszonyítva — magas (45–50⁰/₀) a tűzifa arány. Ebből következik, hogy a tűzifa ipari hasznosításának lehetősége nagymértékben meghatározza az iparfejlesztés irányát. A tűzifa minőségű nyersanyagot, a faipari hulladék jelentős részét a *farostlemez és a faforgács* lap gyártás használja fel. Az *iparifabázis bizonyos mértékig bővíthető a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodási tevékenység színvonalának további emelésével*, ezért ezt kiemelt ágazati feladatnak kell tekinteni.

Jelenleg vizsgálat alatt van egy 90–100 ezer m³ kapacitású lengyel gyártmányú *farostlemezgyár* kooperációban történő megvásárlása. A tárgyalások elhúzódása miatt jelenleg arra van reális lehetőség, hogy ha az előzetes megbeszéléseken felmerült műszaki-gazdasági problémák tisztázódnak, legfeljebb a tervidőszak végén indulhat ez a beruházás, az Állami Tervbizottság állásfoglalásától függően. A tervidőszak alatt számolnunk kell azzal is, hogy a mohácsi nyers farostlemezgyár első üzemét rekonstrukció alá kell vonni. *Ezt a feladatot gondos műszaki-gazdasági előkészítés után lehet csak jóváhagyásra az illetékes szervekhez előterjeszteni.*

A *fűrész-lemezipar* fejlesztése a tervidőszak kiemelt feladata. Az előkészítés érdekében több elemző tanulmány, előterjesztés készült, megkezdődött az e területen dolgozó beruházási és műszaki osztályvezetők, mérnökök, valamint a művezetők továbbképzése. A tanulmányok közül műszaki tartalmát és komplexitását tekintve külön ki kell emelni az OMFB anyagát.

A MÉM felügyelete alá tartozó erdő- és fagazdaságokban, a faipari vállalatoknál és az ERDÉRT-nél 1972-ben 1,8 millió m³ hengeresfát dolgoztak fel 178 telephelyen. Így az egy üzemre eső évi átlagos hengeresfa feldolgozás 10 000 m³ volt. E mellett a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben üzemeltetett, 834 kis-kapacitású fűrésztelepeken 195 000 m³ rönköt, s mintegy 210 000 m³ egyéb hengeresfát dolgoztak fel. A feldolgozott évi hengeresfa mennyisége 526 m³ volt telephelyenként.

Fűrésziparunk műszaki színvonala elmaradt a nemzetközi fejlődéstől. A szétaprózott termelőüzemekben nem biztosíthatók a hatékonyság emelésének népgazdasági és vállalati követelményei, a korszerű munkaszervezés és a szociális normák betartása. Ezért gondos munkával el kell készíteni a fűrészipar komplex fejlesztési tervét. Ezt követően folyamatosan meg kell valósítani a fűrészipar gazdaságos rekonstrukcióját.

A rekonstrukció megvalósításánál a következőket kell figyelembevenni:

- Az V. ötéves tervidőszak alatt — a beruházási lehetőségeken belül — állami támogatással indokolt *korszerű fűrészüzemmé fejleszteni* azokat az üzemeket,

amelyeket a beruházási rendeleteknek megfelelően készítettek elő, tehát van beruházási programja és kiviteli terve, ahol a gazdaságos üzemeltetéshez szükséges alapanyag biztosítható a fagazdaságok, az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek kezelésében levő erdőkből. A technikát az alapanyagforrás mennyiségi és minőségi ismeretében, valamint a továbbfeldolgozó iparok és az exportlehetőségek figyelembevételével kell megválasztani. Az alapanyag feldolgozásának az optimális hatékonyságot biztosító koncentrálása érdekében a termelői érdekeltséget közös vállalatok létrehozásával is elő kell segíteni. Ezzel is megelőzhető, hogy az erdőt kezelő szervek elaprózott korszerűtlen és gazdaságtalanul termelő fejlesztést valósítsanak meg.

- Állami támogatással kívánatos hozzájárulni azon, a korszerűsített üzemek nyersanyagvonzási körzetén kívül eső telepek gépi beruházásaihoz, amelyekben a termelés kizárólag gépi beruházással gazdaságossá tehető.
- Azon termelőkapacitások rekonstrukciójához állami támogatás nem engedélyezhető, ahol a gazdaságos termelés feltételei nem biztosítottak.

Az V. ötéves terv számítási anyaga több mint 1 Md Ft-ot irányoz elő a fűrészipar fejlesztésére és differenciált mértékű állami támogatást nyújt a korszerű, gazdaságos rekonstrukciókhoz.

A fűrészipari rekonstrukciókhoz az állami támogatás nyújtásának feltételrendszerét a további tervmunka során kell részletesen kimunkálni. Azzal számolunk, hogy 1976-ban a feltételeknek megfelelő fejlesztésekhez állami támogatás pályázattal érhető el.

A forgácsolóipari fejlesztésénél azzal számolunk, hogy a folyamatban levő beruházások befejezése után kapacitásbővítő rekonstrukcióra kerül a hárosi, valamint a szombathelyi forgácsolóipari 2 üzeme. Az építőipar és a bútoripar nyersanyagellátásának javítása érdekében devizahiteles konstrukcióban új cementkötésű, valamint vékonymeretű forgácsolóipari építést vizsgáljuk. Speciális farostlemez és faforgácsoló felületkezelő alkatrészek, elemek termelésével is indokolt szélesíteni a választékok körét.

Elsősorban korszerű gépek beállításával indokolt fejleszteni a furnérgyártó kapacitást és be kell fejezni a gyufaipari folyamatban levő rekonstrukcióját. A beruházások forrásösszetételét az éves tervezés keretében, létesítményenként kell majd megállapítani.

A cellulózzgyártásnak nagy az eszközigénye és a hazai fafajokból gyártható cellulóz iránt korlátozott a belföldi kereslet. A fejlesztés lehetőségei:

- Dunaújvárosban a hazai cellulózipar kapacitásbővítéséhez 0,1 millió m³,
- jugoszláv kooperációhoz 0,3 millió m³ (az import fenyő szállításon felül), ezt a kötelezettséget papírfá exportnak tekintjük.
- a hazai farost-, faforgácsolóipari fejlesztésének mértékétől függően tovább növelhető az export.

A hazai és kooperációs igények döntően nyár, kis részben bükk és gyertyán papírfában jelentkeznek.

Az V. ötéves tervidőszak alatt kitermelhető többlet iparifa hasznosítása a következő fejlesztéseknél vehető számításba:

fűrészipari feldolgozás céljára	0,1 millió m ³
farost, faforgácsolóipari feld. céljára	0,3 millió m ³
cellulózipari feldolgozás céljára	0,1 millió m ³
jugoszláv szállítási kötelezettség	0,3 millió m ³

Műszaki fejlesztés

Az előző tervidőszakhoz viszonyítva nagyobb gondot kell fordítani az erdőgazdálkodás és a fafeldolgozás összehangolt műszaki fejlesztésére, a folyamatok gépesítésére. Az erdőgazdasági szakágazati tevékenység gépesítésére a terv számítási anyaga több mint 2 Md Ft-ot irányoz elő. Biztosítja a tervelőirányzat a mezőgazdasági üzemekhez hasonló mértékű állami támogatást is az erdő- és munkagépekre, valamint az útépitésre. Mód nyílik a fafeldolgozás differenciált mértékű állami támogatására is. Az egyes erdőgazdasági tevékenységek műszaki fejlesztésénél indokolt elérni az alábbi gépesítettséget:

Az erdőgazdasági tevékenységek tervezett gépesítését csak akkor lehet megvalósítani, ha erősítjük a belföldi gépgyártó vállalatokkal az együttműködést, valamint a kétoldalú nemzetközi tárgyalásokon már a tervidőszak előtt egyeztetjük az igényeinket és lehetőség szerint megállapodásokat kötünk a szállítókra. Ilyen előkészítettség mellett az eddigi együttműködés tovább javítható és a kölcsönös előnyök érvényesítésével annak új formái is kialakíthatók.

Az erdőgazdálkodási ágazat fejlesztési célkitűzéseivel összhangban vannak a kialakított beruházási és támogatási keretek. A beruházási piacon meglevő kereslet miatt ez a kedvező lehetőség csak akkor realizálható, ha fejlesztéseinket a gazdaságpolitikai igényeknek megfelelően komplexen — az eddiginél sokkal körütekintőbben — készítjük elő.

DR. FESZLER LAJOS

A faanyagok és faipari termékek árszínvonal- és áralakulása

A gazdálkodó szervek önállóságát, döntési jogkörét erősítő, 1968. január 1. óta érvényesülő árrendszerünkben tudatosan érvényesítjük az ún. vegyes ármechanizmust. Ennek az a lényege, hogy a legfontosabb alapanyagoknál és a feldolgozóipar felé alapanyagként forgalomba kerülő ipari félkésztermékeknél az árak kialakításába és érvényesítésébe való állami beavatkozást sokkal szélesebb körben alkalmazzuk, mint a széles választékban termelődő, fogyasztási célokat szolgáló ipari késztermékeknél, annak tudatában, hogy a fogyasztási forgalomba kerülő termékek árszínvonalát lényegében az alapanyagok és félkésztermékek árszínvonala determinálja.

Ez az oka annak, hogy a faanyagoknál, mint széles körben felhasználásra kerülő alapanyagoknál, a sok vonatkozásban liberalizált árrendszerben is fenntartottuk az állami beavatkozásnak, az állami árszabályozással alkalmazott módszereit. Tudatában kell lenni azonban annak is, hogy az akár vállalati hatáskörben, akár hatóságilag megállapított árak, a termékek egymásközötti árukapcsolatában érvényesülő árarányokon keresztül orientáló hatást érvényesítenek a gazdálkodó szervek vezetői felé a gazdasági döntésekben. Ezért nagyon fontos a helyes válasz arra a kérdésre, hogy milyen elvek szerint kell az árrendszerben az alapanyagok egymás közötti árarányait kialakítani. Árrendszerünk e vonatkozásban az ún. hármas árcentrum elvét érvényesíti. Ez annyit jelent, hogy a jellemzően tőkés importból származó termékeknél az árakat tőkés árbázison, a jellemzően szocialista importból származó termékeknél az árakat szocialista árbázison és végül a jellemzően hazai forrásból származó termékek árát a hazai társadalmi munkaráfordításoknak megfelelően képezzük.